

Revurdering af miljøgodkendelse

Kvægproduktion

Ravningvej 13, 6760 Ribe

17. august 2018

Teknik & Miljø

Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon 7616 1616

E-mail miljo@esbjergkommune.dk

Web www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 18/13979

Sagsansvarlig: Laurids Knudsen

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE PÅ RAVNINGVEJ 13, 6760 RIBE	5
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
RETSBESKYTTELSE OG REVURDERING.....	5
ØVRIGE FORHOLD	6
OFFENTLIGGØRELSE.....	6
KLAGEVEJLEDNING	6
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	7
INDLEDNING	7
BESKRIVELSE OG VURDERING AF HUSDYRBRUGET	7
Dyreholdets størrelse	8
Staldanlæg og opbevaring af gødning.....	8
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD.....	10
Ammoniakpåvirkning af naturområder	11
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	14
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	14
HØRING	16
SAMLET VURDERING	16

Indledning

Husdyrbruget, der ikke er et IE-husdyrbrug, men er godkendt efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹, skal alene revurderes, såfremt husdyrbruget ikke lever op til kravene om totaldeposition for ammoniak til særlige naturtyper, hvilket er tilfældet i nærværende sag, og revurderingen skal i sådanne tilfælde alene omfatte dette forhold.

Husdyrbruget på Ravningvej 13, 6760 Ribe er i 2010 miljøgodkendt efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Revurderingen er foretaget ved en gennemgang af husdyrbruget og de ændringer, der er sket siden godkendelsen er meddelt samt en vurdering af den ammoniakfordampning, der sker på omkringliggende naturområder, og den teknologiske udvikling.

Dette er beskrevet i den miljøteknisk beskrivelse og vurdering, som danner baggrund for afgørelsen om revurdering af vilkår for husdyrbrugets drift.

Forslaget til revurderingen af miljøgodkendelsen har været i høring hos ejer i 7 dage, der har haft mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til revurderingen. Der er ikke modtaget kommentarer.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Revurdering af miljøgodkendelse på Ravningvej 13, 6760 Ribe

Esbjerg Kommune har revurderet miljøgodkendelsen til produktion af malkekvæg på Ravningvej 13.

Revurderingen omfatter produktion af 726,2 dyreenheder i malkekvæg (480 malkekøer) og opdræt (550 årsopdræt) herunder drift af stalde og gødningsopbevaringsanlæg m.v.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og bedriftsoplysninger

Revurdering af miljøgodkendelse gælder for husdyrbruget beliggende Ravningvej 13, 6760 Ribe, matrikel nr. 194 m. fl., Hjortvad, Kalvslund. Ejendomsnummeret er 5610315462. Bedriftens CVR nr. er 19181375 og CHR nr. er 45007. Husdyrbruget er pr. 17. august 2018 et konkursbo, og kurator er advokat Verner Holm, Torvegade 16, 6600 Vejen.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at ejendommen er indrettet som beskrevet i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

På baggrund af § 39 stk. 7 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug² (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) og med hjemmel i § 39, jf. § 41 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.³ (husdyrbrugloven) meddeler Esbjerg Kommune herved påbud om følgende vilkår for drift af husdyrbruget: Vilkår 1.

Indretning og drift

1. Totaldeposition med ammoniak til kategori 1 naturpunkt 2 jf. tabel 4 og kort 2 må maksimalt være 0,4 kg N/ha årligt ved udgangen af 2043. Redegørelse og dokumentation for at kravet til ammoniakdeposition opfyldes skal indsendes til tilsynsmyndigheden inden udgangen af 2043.

Retsbeskyttelse og revurdering

Det følger ingen særlig retsbeskyttelse på vilkår meddelt i forbindelse med revurdering af en miljøgodkendelse.

Vilkårene kan til enhver tid ændres efter reglerne i Husdyrbruglovens § 40 stk. 2, hvis der er væsentlige ændringer i bedst tilgængelige teknik, der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved revurderingen.

---

² Bekendtgørelse nr. 1021 af 6. juli 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

³ Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning

Øvrige forhold

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 17. august 2018 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunes hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrbruglovens § 76 stk. 1. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret, jf. husdyrlovens §§ 84, 85, 86 og 87.

En klage skal indgives via Klageportalen. Klageportalen ligger på www.borger.dk og på www.virk.dk, hvor man logger sig på, f.eks. med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen. Klagefristen udløber den 14. september 2018 kl. 23:59.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. husdyrlovens § 90.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indsendes uden om Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Esbjerg Kommune. Anmodningen sendes så vidt muligt elektronisk til miljo@esbjergkommune.dk eller pr. brev til Esbjerg Kommune, Natur- og Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Esbjerg Kommune sender herefter anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Som udgangspunkt har en eventuel klage opsættende virkning. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnet der behandler klagen og som kan oplyse, om, hvorvidt klagen har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for revurdering af miljøgodkendelsen på Ravningvej 13, 6760 Ribe.

Formålet med revurderingen af husdyrbrugets miljøgodkendelse er jf. § 39 stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at vurdere om beskyttelsen af naturtyper omfattet af kategori 1 og kategori 2 lever op til kravene om totaldeposition af ammoniak i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 25 og 26.

Lovgrundlag

Revurdering af miljøgodkendelser på husdyrbrug behandles efter reglerne i §§ 39-41 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen samt efter §§ 39-41 i husdyrbrugloven.

Husdyrbrug skal alene revurderes på grund af husdyrbruget ikke lever op til kravene om totaldeposition for ammoniak til særlige naturtyper, og revurderingen skal i sådant tilfælde alene omfatte dette forhold.

En revurderingsafgørelse er ikke en ny godkendelseshandling, men kan i stedet betragtes som et supplement til den eksisterende miljøgodkendelse. En revurdering kan derfor ikke indeholde udvidelse eller ændring af den oprindelige miljøgodkendelse, der medfører forøget forurening.

Kommunes afgørelse om revurdering skal resultere i en afgørelse, hvor vilkårene i den oprindelige godkendelse skærpes ved påbud.

Beskrivelse og vurdering af husdyrbruget

Esbjerg Kommune har som nævnt den 10. august 2010 meddelt miljøgodkendelse til en kvægproduktion, som på daværende tidspunkt svarede til 726,2 dyreenheder (DE) på Ravningvej 13, 6760 Ribe. Miljøgodkendelsen er meddelt efter § 12 i husdyrbrugloven.

Der er i 2015 meddelt et tillæg til miljøgodkendelsen. Tillægget omfatter udelukkende ændringer vedr. udbringningsarealerne. Udbringningsarealer indgår jf. lovændring i 2017 ikke længere i miljøgodkendelser, hvorfor dette tillæg ikke længere er gældende.

Der er i 2013 via anmeldeordningen meddelt accept til udvidelse af ungdyrstald for opfyldelse af dyrevelfærdsmæssige krav.

I 2017 er der meddelt accept til etablering af ny malkestald. Accepten er stadig gældende, men malkestalden er ikke etableret endnu.

Der er desuden i 2017 meddelt accept til udvidelse af stald for opfyldelse af dyrevelfærdsmæssige krav. Der var tale om lovliggørelse, og denne udvidelse er derfor udført.

Denne revurdering er udført med baggrund i miljøgodkendelsen fra 2010, accept til udvidelse af ungdyrstald fra 2013 og accepten til velfærdsudvidelse i 2017. Accept til etablering af malkestald påvirker ikke ammoniakemissionen fra husdyrbruget

idet malkestalde ikke indgår med produktionsareal (på grund af det er et område, hvor dyrene kun opholder sig kortvarigt).

Til brug for revurdering af miljøgodkendelsen har Sagro, på vegne af husdyrbruget, indsendt oplysninger via det it-baserede ansøgningsystem på www.husdyrgodkendelse.dk.

I forbindelse med sagsbehandlingen har der været behov for supplerende oplysninger. Der har været mailkorrespondance med ansøgers konsulent og skemaet er revideret og genindsendt løbende. Det endelige skema (nr. 206175 version 1) er indsendt den 6. august 2018. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte materiale.

Dyreholdets størrelse

Det nuværende dyrehold fremgår af tabel 1.

Dyreart/staldsystem	Godkendt 2010		Afgræsning (mdr.)
	Antal	DE	
Jerseyko, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	480	545,8	0
Småkalve, jersey (0-6 mdr.), Dybstrøelse hele arealet	136	27,2	0
Kvie/stud, jersey (6-14 mdr.) Sengesteald med fast gulv med 2 % hældning og skræbning hver 2. time	174	51,8	6
Kvie/stud, jersey (14-25 mdr.) Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	240	101,4	6
I alt		726,2	

Tabel 1: Husdyrbrugets dyrehold. Dyreenheder er beregnet efter bilag 1 i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Ifølge Esbjerg Kommunes miljøgodkendelse, er der givet godkendelsen til en produktion på 480 årskøer og 550 årsopdræt svarende til i alt 726,2 DE beregnet efter daværende dyreenhedsberegning.

Der er jf. miljøtilsyn i 2017 ikke sket kontinuitetsbrud (bortfald) af produktionsret. Der er ikke siden miljøtilsynet i 2017 sket bortfald af produktionsret.

Der sker som følge af revurderingen ingen ændringer af det godkendte dyrehold. Det godkendte dyrehold er fortsat 480 årskøer og 550 årsopdræt.

Staldanlæg og opbevaring af gødning

På husdyrbruget er der følgende bygninger, som angivet i tabel 2 og kort 1.

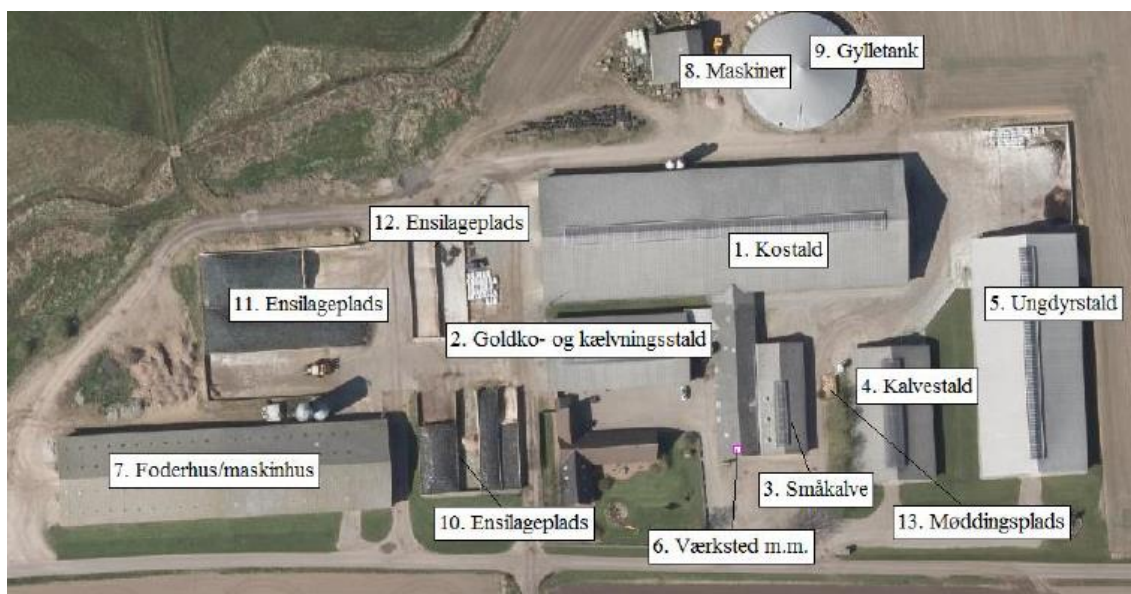
Nr.	Anvendelse	Bygget/ombygning
1	Kostald	2008/-
2	Goldko- og kælvningsstald	2005/-
3	Småkalve	1992/2005
4	Kalvestald	2003/-
5	Ungdyrstald	2013/-
6	Værksted, kontor og omklædning	1976, 1979/1999

7	Foderhus og maskinhus	2005/2008
8	Halvtag til maskinopbevaring	1995/-
9	Gylletank	2007/-
10	Ensilageplads	ca. 1995/-
11	Ensilageplads	2008/-
12	Ensilageplads	1999/-
13	Møddingsplads	2010/-

Tabel 2: Bygningsforklaring.

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 1.

Kort 1: Situationsplan.

Fordelingen af dyr og staldsystemer i de enkelte stalde fremgår af tabel 3. Alle dyr er jersey.

Nr.	Staldafsnit	Dyreart	Antal årsdyr	Produktionsareal, m ²	Staldsystem
1	Kostald	Malkeko	400	2.196	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
2	Goldkøer og kælvnings	Malkeko	80	327	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
				91	Dybstrøelse hele arealet
3	Småkalve	Kalve (0-3 mdr.)	70	181	Dybstrøelse hele arealet
4	Kalvestald	Kalve (3-6 mdr.)	66	274	Dybstrøelse hele arealet
		Opdræt (6-14 mdr.)	174	298	Sengestald med fast drænet gulv og skrabning hver 2. time
5	Ungdyrstald	Opdræt (14-25 mdr.)	240	1.299	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
				46	Dybstrøelse hele arealet

Tabel 3: Oversigt over staldsystemer og dyrehold i de enkelte stalde.

Der sker ingen ændringer i staldindretning eller håndtering af husdyrgødning og foder som følge af revurderingen.

Bygning 2 med goldkøer og kælvningsafdeling er i 2010 godkendt udelukkende som sengestald med spalter. I stalden har der altid været et lille afsnit med dybstrøelse

til kælvninger og sygebokse. Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, så er ammoniakemissionen fra dybstrøelsesafsnit mindre end ammoniakemissionen fra sengestalde med spalter. Lugtemissionen fra de to staldsystemer er ens. Der sker således ikke en forøget forurening fra stalden. Det godkendte dyrehold i stalden er uændret 80 årskøer.

Bygning 4 er i 2010 godkendt med afsnit med sengestald med fast drænet gulv og afsnit med dybstrøelse. Stalden er delt på langs af foderbord.

I forbindelse med revurderingen er det konstateret, at staldsystemet i den del af stalden, som ligger nord for foderbordet er sengebåsestald med spalter, og staldsystemet syd for foderbordet er dybstrøelse.

Det er oplyst af den tidligere ejer, at staldsystemet nord for foderbordet altid har været sengestald med spalter, og der må være sket en fejl i forbindelse med ansøgning og godkendelse. I både ansøgning og meddelt godkendelse fra 2010 er staldsystemet oplyst som fast drænet gulv. Staldsystemet sengestald med spalter har en højere ammoniakemission end sengestald med fast drænet gulv.

Det indskræpes i særskilt tilsynssag, at staldsystemet nord for foderbordet skal etableres med fast drænet gulv med skrabning hver 2. time eller anden gulvtype med tilsvarende eller lavere lugt- og ammoniakemission.

Syd for foderbordet har staldindretningen været dels sengestald med fast drænet gulv og dels dybstrøelse. Pga. sundhedsproblemer herunder specielt klovproblemer i afsnittet med fast drænet gulv blev dette staldsystem taget ud af drift i 2013, og der blev etableret dybstrøelse på hele arealet.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, så er ammoniakemissionen fra dybstrøelsesafsnit mindre end ammoniakemissionen fra sengestalde med fast drænet gulv. Ammoniakemissionen fra dybstrøelse er 0,84 kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år mod 0,89 NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år fra sengestalde med fast drænet gulv. Lugtemissionen fra de to staldsystemer er ens. Der sker således ikke en forøget forurening fra stalden.

Det godkendte dyrehold i hele stalden, bygning 4, er uændret 66 + 174 stk. opdræt.

Bygning 5 med opdræt er dels i 2010 dels i velfærdsanmeldelser fra 2013 og 2017 godkendt udelukkende som sengestald med spalter. I stalden har der altid været lille afsnit med dybstrøelse til sygebokse, hvilket også fremgår af skitse indsendt i forbindelse med velfærdsanmeldelse. Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, så er ammoniakemissionen fra dybstrøelsesafsnit mindre end ammoniakemissionen fra sengestalde med spalter. Ammoniakemissionen fra dybstrøelse er 0,84 kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år mod 1,16 NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år fra sengestalde med spalter og kanal, bagskyl eller ringkanal. Lugtemissionen fra de to staldsystemer er ens. Der sker således ikke en forøget forurening fra stalden. Det godkendte dyrehold i stalden er uændret 240 stk. opdræt.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold.

De beskyttelsesniveauer der er fastlagt i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug gælder ikke for revurderinger. Dog med den undtagelse,

at såfremt der er kategori 1 og kategori 2 natur, hvor grænsen for totaldeposition af ammoniak ikke er overholdt, skal der i revurderingen fastsættes en frist for hvornår totaldepositionskravet skal være overholdt.

Habitatdirektivet er i dansk lovgivning implementeret gennem bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁴ (Habitatbekendtgørelsen). Af habitatbekendtgørelsen fremgår hvilke sager, jf. husdyrbrugloven, der direkte er omfattet af krav om habitatvurdering. Revurderingen af miljøgodkendelser er ikke omfattet af kravet og der skal derfor som udgangspunkt ikke foretages en habitatvurdering.

Det følger dog af habitatdirektivets artikel 6 stk. 2, at en bestående aktivitet ikke må føre til betydelige konsekvenser for direktivets målsætninger. Dette hensyn er løftet i Naturbeskyttelseslovens kapitel 2a og skal således heller ikke reguleres i en sag om revurdering.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

På kort 2 ses en oversigt over kategori 1 og kategori 2 naturtyper i nærheden af Ravningvej 13. Alle naturtyper på kortet er kategori 1 naturtyper.

Nærmeste kategori 2 naturtype ligger i en afstand af ca. 5 km fra Ravningvej 13. Grundet i afstanden på 5 km og niveauerne for totaldeposition i tabel 4 vurderes afskæringskriteriet på maksimalt 1,0 kg N/ha pr. år i totaldeposition at være opfyldt.

Kort 2: Oversigt over kategori 1 naturtyper.

⁴ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Naturpunkt (nr. og naturtype)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Afstand fra anlæg (ca. m)	Naturkategori	Kumulation (antal husdyrbrug.)	Beskyttelsesniveau
1. Overdrev	0,1	1.650	1	2*	Maksimal tilladt totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år
2. Riggær	1,0	400	1	1**	Maksimal tilladt totaldeposition på 0,4 kg N/ha/år
3. Overdrev	0,4	800	1	1***	Maksimal tilladt totaldeposition på 0,4 kg N/ha/år
4. Overdrev	0,3	950	1	1***	Maksimal tilladt totaldeposition på 0,4 kg N/ha/år
5. Overdrev	0,2	1.125	1	1***	Maksimal tilladt totaldeposition på 0,4 kg N/ha/år
6. Overdrev	0,1	1.450	1	1***	Maksimal tilladt totaldeposition på 0,4 kg N/ha/år
7. Overdrev	0,1	1.775	1	1***	Maksimal tilladt totaldeposition på 0,4 kg N/ha/år
8. Overdrev	0,1	1.875	1	1***	Maksimal tilladt totaldeposition på 0,4 kg N/ha/år

Tabel 4: Oversigt over totalbelastning på naturpunkter. *Holleskovvej 15, 6683 Føvling, Bækvej 32, 6760 Ribe, ** Holleskovvej 15, 6683 Føvling, *** Kongeåvej 144, 6660 Lintrup.

Som det fremgår af tabel 4, så er kravet til totaldeposition med ammoniak ikke opfyldt til naturpunkt 2.

Esbjerg Kommune har gennemgået naturlokaliteterne (mærket 1-8). Der er i alle tilfælde tale om lokaliteter der leverer op til kriterierne for at være kategori 1 natur. Lokalitet 2, hvor beskyttelseskriteriet for ammoniak ikke er overholdt, gennemgås i detaljer herunder.

Lokalitet 2 – der i øvrigt er beliggende i Vejen Kommune - er et rigkær (habitatnatur type 7230 - Riggær) kortlagt af naturstyrelsen og på Esbjerg Kommunes foranledning genbesigtiget af SVANA den 10. august 2016. Lokaliteten vurderes derfor, at være korrekt kortlagt og omfattet af beskyttelsesniveauet for kategori 1.

For husdyrbrug, der på tidspunktet for revurderingen ikke lever op til krav om totaldeposition for ammoniak, skal kommunen ved revurderingen sikre, at disse krav overholdes, og at de nødvendige vilkår meddeles som påbud. Hvis kommunen ikke finder grundlag for at påbyde totaldepositionskravet opfyldt på tidspunktet for revurderingen, skal kommunen fastsætte en frist for kravets overholdelse under hensyn til den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg.

I tabel 2 ses, hvornår de enkelte bygninger er bygget og renoveret. Husdyrbruget fremstår i meget velholdt stand. Bygningerne er vedligeholdte ud over det sædvanlige, og ejendommen fremstår ryddeligt og i en bygningsmæssig god stand som sjældent ses.

Bygningskonsulent har desuden udarbejdet tilstandsrapport over bygningerne. Bygningskonsulenten vurderer, at bygningerne er i meget høj vedligeholdelsesstand, og at bygningerne har en restlevetid mellem 30-45 år (bygning 3 dog kun 25 år).

Af vejledningen til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at ved fastsættelse af frist for opfyldelse af krav om totaldeposition tages udgangspunkt i den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg. Det centrale vil herved være staldanlæggets afskrivningsperiode, der anses for at være imellem 15 og 20 år fra etableringen.

I nogle få og helt særlige situationer vil staldanlæggene imidlertid ikke være ud-tjent efter 15 til 20 år, og der vil herved efter omstændighederne kunne lides et betydeligt kapitaltab, hvis den normale afskrivningsperiode fastholdes.

Dette vil være gældende ved store staldanlæg af høj kvalitet og/eller hvor staldanlægget i høj grad er fleksibelt i forhold til anvendelsen, eller hvis der er ringe udsigt til fremkomsten af effektiv miljøteknologi, som vil kunne løse problemet.

Hvis en af disse eller begge situationer foreligger, vil det være muligt at forlænge fristen i op til 30 år, efter at staldanlæggene er etableret.

Staldanlæg til malkekvægproduktion vurderes ikke særlig fleksible med hensyn til produktion af andre dyretyper i staldene. Der kan indsættes ammekvæg men det vurderes ud fra en økonomisk betragtning ikke realistisk i nærværende tilfælde på grund af indtjeningspotentialer i ammekvæg ikke er på samme niveau som indtjeningspotentialer ved malkekvæg. Hvis der skal indsættes andre dyretyper i staldene, så vil det kræve markante og væsentlige ombygninger.

Det pågældende staldanlæg på Ravningvej 13 er af meget høj bygningsmæssig kvalitet, og stalde og gødningsopbevaringsanlæg lever op bedst anvendelig teknik.

Den eneste pt godkendte teknologi, der vil kunne reducere ammoniakemissionen så meget, at kravet til totaldeposition af ammoniak på naturpunkt 2 og 3 opfyldes, er gylleforsuring.

Der udføres i løbet af 2018 og 2019 en officiel undersøgelse af effekten af gylleforsuring da man ikke er sikker på om den hidtil godkendte effekt på 50% ammoniakreduktion er korrekt. Resultatet af undersøgelsen forventes tidligst med udgangen af 2019.

Esbjerg Kommune vurderer således, at det pt ikke er muligt indføre teknologier, der vil kunne reducere ammoniakemissionen fra stalde og husdyrgødningslagre yderligere.

Det vurderes ligeledes, at bygningerne har en alder og er i en sådan vedligeholdelsesmæssig god stand, at der vil være et betydeligt kapitaltab, hvis dyreholdets størrelse skal reduceres (dyreholdets størrelse vil sandsynligvis skulle mere end halveres) så totaldepositionskravet er opfyldt.

På det grundlag vælger Esbjerg Kommune, at fastsætte en frist for hvornår kravet om totaldeposition på kategori 1 naturtyperne skal være opfyldt.

Alle staldene er enten etableret eller renoveret i perioden 2005-13. Den største stald er stalden, bygning 1 jf. kort 2, med malkekøer, og den er bygget i 2008. Seneste stald er ungdyrstalden, bygning 5, fra 2013.

På grundlag af bygningernes gode vedligeholdelsesstand vurderes afskrivningsperioden i overensstemmelse med vejledning til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen at kunne øges til 30 år. Restlevetiden for bygning 1 hvori hovedproduktionen sker

fastsættes til at være mindst 20 år, og restlevetiden for bygning 5, som er senest etablerede stald fastsættes til mindst 25 år.

Bygning 5 udgør en væsentlig del af bygningsmassen for produktionen på ejendommen, hvorfor der tages udgangspunkt i sidst etablerede stald.

Der stilles vilkår til at kravet om totaldeposition med ammoniak til kategori 1 naturpunkter jf. tabel 4 skal være opfyldt senest med udgangen af 2043, og der stilles vilkår til indsendelse af dokumentation for kravet opfyldes.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Pligten til vurdering af skadevirkninger på bilag IV arterne, herunder deres yngle- og rastesteder, er med hensyn til husdyrloven fastsat i habitatbekendtgørelsens § 11 stk. 1, jf. § 8 stk. 6. Denne pligt omfatter flere type afgørelser i husdyrloven, men ikke afgørelser om revurderinger.

Der skal således ikke foretages, en nærmere vurdering med hensyn til påvirkning af bilag IV arter i nærværende sag.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet "bedst tilgængelig teknik" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter.

Den maksimale ammoniakemission fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Ifølge ansøgningen kan emissionsgrænseværdien for den samlede, årlige ammoniakemission fra anlægget, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, beregnes til 4.513 kg NH₃-N. Beregninger af emissionsniveauet fremgår af nedenstående tabel 5.

Bygning	Eksisterende/ny Staldsystem	Prod. areal m ²	BAT krav Pr. m ²	Afgræsning Mdr.	Samlet BAT-krav
Kostald	Eksisterende Gylle, sengestald med spalter	2.196	1,16	0	2.547,4
Goldko- og kælvningsstald	Eksisterende Gylle, sengestald med spalter	327	1,16	0	379,3
	Eksisterende Dybstrøelse hele arealet	91	0,84	0	76,4
Småkalvestald	Eksisterende Dybstrøelse hele arealet	181	0,84	0	152,0
Kalvestald	Eksisterende Gylle, sengestald med fast drænet gulv og skrabning	298	0,89	6	132,6
	Eksisterende Dybstrøelse hele arealet	274	0,84	0	230,2
Ungdyrstald	Ny Gylle, sengestald med spalter	1.299	0,89	6	578,0
	Ny Dybstrøelse hele arealet	46	0,84	6	19,3
I alt fra stalde					4.115,2

Lagre med husdyrgødning	Gyllebeholder	972	0,40	-	388,8
	Møddingsplads	24	0,36	-	8,6
Samlet BAT krav					4.512,6
Faktisk emission					4.493,8
Forskel					18,8

Tabel 5: Oversigt over BAT ammoniakemissionsgrænseværdier.

Beregningerne viser, at der er en samlet årlig ammoniakemission på 4.494 kg NH₃-N, hvilket er 19 kg NH₃-N mere end den beregnede BAT emissionsgrænseværdi for ammoniak.

I efterfølgende afsnit redegøres for fravalg af teknologier.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse ammoniakemissionen fra stald og lager ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er primært knyttet til valg af staldsystem/-teknologi samt opbevaring af husdyrgødning.

De virkemidler der er anvendt fremgår af følgende redegørelse vedrørende staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Staldsystem/-teknologi

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og staldsystem/-indretning:

- Stalde, kostald, goldkostald og ungdyrstald er med gyllesystem er sengebåse med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). På spaltegulvet er der skrabere, men jf. nyere viden så har skrabningen ingen effekt på reduktion af ammoniakemissionen.
- Kalvestald er med sengebåse og fast drænet gulv og skrabning hver 2. time.
- Dybstrøelsesafsnit er med småkalve og i goldko/kælvningsafdeling samt sygebokse.

Der er fire forskellige stalde med gyllesystem, hvoraf én af staldene er med gyllestem (fast gulvtype) hvor forsuring ingen effekt har. For at bevare den ammoniakreducerende effekt ved forsuring, så må forsuret gylle ikke blandes med ikke forsuret gylle. Etablering af gylleforsuring vil derfor for en lang række punkter kræve tre-fire gange opstart som fx pumper, syretank sikkerhedsforanstaltninger m.v.

Gyllebeholderen er overdækket og forsuring af gyllen vil derfor ikke reducere ammoniakemissionen fra gyllebeholderen yderligere.

Det vurderes, at etablering af gylleforsuring vil overstige kr. 100,- pr. kg reduceret kvælstof, og derfor ikke vil være proportional med miljøgevinsten.

Opbevaring af husdyrgødning

De teknikker fra BAT konklusionen, der er indarbejdet i dansk lovgivning er bl.a. krav om overdækning af opbevaringslagre med fast og flydende husdyrgødning. I praksis omrøres gyllebeholdere derfor kun forud for udbringning. Desuden er der krav til kapacitet af opbevaringslagre, særlige krav til styrke og tæthed af opbevaringsanlæg for husdyrgødning, ligesom der også er krav om, at gyllebeholdere skal kontrolleres hvert 10 år af en autoriseret kontrollant. Der er desuden krav om, at gyllebeholdere, der er placeret således, at der er risiko for afstrømning til vandløb

og søer i forbindelse med uheld, skal kontrolleres hvert 5 år, have monteret alarmsystem og i nogle tilfælde også beholderbarrierer.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og opbevaring af husdyrgødning:

- Dybstrøelse fra småkalve og fra goldko/kælvningsafdeling samt sygeboks opbevares på møddingsplads og evt. i markstak.
- I dybstrøelsesbokse tilføres rigeligt med strøelse så dybstrøelsen altid er meget tørt.
- Dybstrøelse på møddingspladser og evt. markstakke skal jf. gældende lovgivning altid overdækkes med tæt materiale.
- Gyllebeholderen er overdækket med teltdug.
- Gyllebeholderens styrke og tæthed vurderes regelmæssigt.

Ved at følge gældende lovgivning samt at foretage den visuelle kontrol, vurderes husdyrbruget således at leve op til anvendelse af BAT.

Udbringning af husdyrgødning

De teknikker fra BAT konklusionen, der er indarbejdet i dansk lovgivning er bl.a. harmonikrav, bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i marken samt krav til kvælstofudnyttelse. Der er endvidere krav om, at der skal planlægges samt føres journal over gødningsudbringningen, hvilket foretages via mark- og gødningsplaner. Desuden er der fastsat specifikke regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

Ved at følge gældende lovgivning, vurderes husdyrbruget således at leve op til anvendelse af BAT.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbruget ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for de ovennævnte punkter.

Høring

I forbindelse med de 7 dages høring hos ejer er der ikke kommet bemærkninger.

Revurdering omfatter udelukkende forholdet vedr. totaldeposition af ammoniak til særlige naturtyper. Der er derfor ikke foretaget høring hos naboerne på Ravningvej 9, Ravningvej 10 og Ravningvej 15 på grund af forholdet vedr. totaldeposition med ammoniak vurderes af underordnet betydning for dem idet de ikke har en væsentlig individuel interesse i forholdet.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt fortsat kan drives på stedet med de vilkår som fastsættes i forbindelse med revurderingen.

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk